

DUŠAN KOVAČEVIČ, SRBSKÝ KOMEDIOGRAF, SE NARODIL 12. ČERVENCE 1948 VE VSI MRDJENOVAC NEDALEKO ŠABCE. ŠKOLU VYCHODIL V ŠABCI, PAK ABSOLVOVAL GYMNÁZIUM V NOVÉM SADĚ A AKADEMII PRO DIVADLO, FILM, ROZHLAS A TELEVIZI V BĚLEHRADĚ, KDE DODNES ŽIJE JAKO SPI-SOVATEL Z POVOLÁNÍ.

FILMOVÉ SCÉNÁŘE:

**ZVLÁŠTNÍ LÉČBA, 1977
KDO TO TAM ZPÍVÁ, 1979
MARATÓNCI, 1979
BALKÁNSKÝ ŠPIÓN, 1983
SBĚRNÉ STŘEDISKO, 1989**

DIVADELNÍ HRY:

**MARATÓNCI BĚŽÍ ČESTNÉ KOLO, 1973 (ČESKY KNIŽNĚ: DILIA, PRAHA 1976)
RADOVAN TŘETÍ, 1973
COPAK JE TO V LIDSKÉM ŽITÍ, ŽE ČLOVĚK TAK TÍHNE K PITÍ, 1976
JARO V LEDNU, 1977
ILUMINACE, 1979 (ADAPTACE POVÍDKY S. SREMCE)
VESMÍRNÝ DRAK, 1981 (PRO DĚTI)
SBĚRNÉ STŘEDISKO, 1981 (SLOVENSKY SCĚNICKY UVEDENO VE SLOVENSKÉM NÁRODNÍM DIVADLE, BRATISLAVA 1984, A V DIVADLE SNP, MARTIN 1984, KNIŽNĚ: LITA BRATISLAVA 1984; ČESKY SCĚNICKY UVEDENO V DIVADLE E. F. BURIANA, PRAHA 1986, KNIŽNĚ: DILIA, PRAHA 1986)
BALKÁNSKÝ ŠPIÓN, 1982 (ČESKY ČASOPISECKY: DRAMATICKÉ UMĚNÍ, 1, 1989)
SVATÝ JIŘÍ ZABÍJÍ SAŇ, 1986
KLAUSTROFOBICKÁ KOMEDIE, 1987
POLITICKÁ LITERATURA, 1989**

TELEVIZNÍ HRY:

**NÁVRAT LUPÍČE, 1975
HVĚZDNÝ PRACH, 1976**

ROZHLASOVÉ HRY:

**BYL ČLOVĚK (B. D.)
828 MIL SEVERNĚ OD PRVNÍHO MĚSTA (B. D.)**

Dušan Kovačević je dnes nejoblíbenější a nejhranější autor v jugoslávském divadelním kontextu. Je srovnatelný pouze s Branislavem Nušičem, s nímž bývá srovnáván dosti často. Kovačević sám nestačí sledovat svoji dramatickou bilanci v profesionálních a amatérských divadlech, a divadelní muzea a agentury se přece nezabývají takovou evidencí. Jenom v Bělehradě dosáhnou letos na podzim jeho hry tisíce repríz, to znamená, že je vidělo na půl miliónu spokojených diváků a každý třetí Bělehradan se smál a trpěl s jeho hrdiny. Některé z jeho prvních inscenací, například Maratónci běží čestné kolo a Radovan Třetí, se udržely na scéně Ateliéru 212 na repertoáru přes deset let. Knižní výbor jeho her (Balkánský špión a jiné hry, 1983) byl zakrátko rozebrán a brzy bude rozebráno i dvacet tisíc výtisků druhého vydání této knihy. První hru přinesl posluchač třetího ročníku bělehradské fakulty Dušan Kovačević svým profesorům, ale doklad o jejich reakci se nedochoval. Hra Maratónci běží čestné kolo byla napsána proti všem regulím školní dramaturgie, nerealisticky, s černým humorem, duchaplně a živým, hovorovým jazykem. Lidé z tenkrát začínajícího Ateliéru 212 hned pochopili, oč jde, a velice brzy se na jejich malém jevišti v režii Lubomíra Draškiče objevili podivní, fantasmagoričtí Topalovičové a to hned v pěti generacích najednou. Obecenstvo se nadšeně smálo, jen kritika poněkud vrčela (nevrlost je u nás znamením serióznosti). Herci se radovali a hráli přirozeně, jakoby hra byla napsána jen pro ně. Tak se zrodil mnohaletý nemanželský poměr mezi jedním dramatikem a divadlem a trval mnohem déle než leckteré solidní

manželství. Trvá dosud, i s některými občasnými oboustrannými nevěrami . . . Již první komedie měla v Ateliéru 212 zhruba 250 repríz.

Rok po prvotně nabídl Kovačević Ateliéru 212 svou diplomovou práci, Radovana Třetího. Černá komedie o srbských povahách, o provinční mentalitě přesazené do spletitého velkoměstského života. Sám Kovačević říká, že to bylo jeho dramatické vyznání Jarryovu Králi Ubu a inscenace měla před vyprodaným hledištěm tři sta repríz a byla kulturním pojmem bělehradského divadelního života. Titulní postava, Radovan, byl sice v každém představení stále stejně primitivní, zbabělý, agresivní, hloupý, lživý a líný, ale pokaždé v jiné herecké variaci, herec Radimilovič vždy komentoval tisk a politické události, diskutoval s vedoucími představiteli a pochleboval jim, provokoval publikum vždy novými improvizovanými vstupy.

Jeden nadšený bělehradský herec viděl Radovana Třetího dvěstěkrát, dva šmelináři a překupníci vstupenek měli z tohoto úspěšného představení letitou prebendu — dokonce občas, když byli v dobré náladě, pozvali autora a představitele hlavní role na oběd. Po dvou relativně méně zdařilých komediích Jaro v lednu a Copak je to v lidském žití, že člověk tak tíhne k pití se vrátil Kovačević na jeviště neobyčejně úspěšnou komedií Sběrné středisko (DEFB 1988), zahořklou komedií, v níž se opět zabývá našimi povahami na tomto i na onom světě. Jako autor vyzrál, změnil se a umělecky vyhranil, mladický humor ustupuje vážným celospolečenským otázkám.

NÁSLEDUJE HRA BALKÁNSKÝ ŠPIÓN, REDUKOVANÁ, KOMORNÍ HRA ZÚŽENÁ NA POUHÝCH PĚT OSOB, MISTRNĚ DRAMATICKY ZPRACOVANÁ A PRO KOVAČEVIČE ZVLÁŠTĚ TYPICKÁ. KARIKUJE SKLONY K MEGALOMANII, AGRESIVITĚ, POTENCIONÁLNÍMU FAŠISMU LATENTNĚ PŘEŽÍVAJÍCÍ V SOUČASNÍCÍCH. TYTO RYSY KONDENZOVAL V ILIJOVI ČVOROVIČOVI, HLAVNÍ POSTAVĚ DRAMATU BALKÁNSKÝ ŠPIÓN. ILIJA VE SVÉM FANTASMAGORICKÉM ZAUJETÍ ROZPOUTÁVÁ MALOU VÁLKU STALINISTICKÉHO RAŽENÍ BEZ OHLEDU NA NEDOZÍRNÉ RODINNÉ I SPOLEČENSKÉ NÁSLEDKY. POLITICKÁ PARANOIA MÁ ŽIVNOU PŮDU POUZE V OVZDUŠÍ FRUSTRACÍ, NEJASNÝCH PROVINĚNÍ A BEZMEZNÉHO STRACHU. HRDINA ILIJA ČVOROVIČ VLASTNĚ NEEXISTUJE, DOKUD NEZÍSKÁ ŠANCI SE SÁM DESTRUKTIVNĚ A MOCENSKY, TOTÁLNĚ A TOTALITNĚ PROJEVIT — NÁSLEDKY JEHO ČINŮ JSOU VŠAK POUZE DESTRUKTIVNÍ. KOMEDIE O ILIJOVI ČVOROVIČOVI, JEHO PŘÍVRŽENCÍCH A OBĚTÍCH, UZAVÍRÁ DRUHÝ OKRUH KOVAČEVIČOVY DRAMATICKÉ TVORBY, PŘÍBĚH O NEŽÁDOUCÍCH ÚČINCÍCH POLITIKY, A JE TAK PŘÍSPĚVKEM K AKTUÁLNÍMU TRAGIKOMICKÉMU POLITICKÉMU DIVADLU . . .

ČINOHRA PETRA BEZRUČE
STÁTNÍ DIVADLO V OSTRAVĚ

DUŠAN KOVAČEVIČ

BALKÁNSKÝ ŠPIÓN

KOMEDIE O DVOU DÍLECH

PŘEKLAD:	IRENA WENIGOVÁ
REŽIE:	KOSTAS ZERDALOGLU
VÝPRAVA:	MARTA ROSZKOPFOVÁ
HUDBA:	JIŘÍ BULIS
POHYBOVÁ SPOLUPRÁCE:	JINDŘICH ŠIMEK
DRAMATURG:	LADISLAV SLÍVA
ODBORNÁ SPOLUPRÁCE:	MARTIN HRABÁK

ILIJA ČVOROVIČ	OTAKAR PRAJZNER
DANICA ČVOROVIČOVÁ, JEHO ŽENA	VĚRA JANKŮ
SONJA ČVOROVIČOVÁ, JEJICH DCERA	PETRA JINDROVÁ
DJURA ČVOROVIČ, ILIJŮV BRATR	VLADIMÍR ČAPKA
PODNÁJEMNÍK	VÍTĚZSLAV KRYŠKE

PŘEDSTAVENÍ ŘÍDÍ:	VĚRA KRYŠKOVÁ
TEXT SLEDUJE:	MARTA VESELÁ

ČESKOSLOVENSKÁ PREMIÉRA 2. PROSINCE 1989
V DIVADLE PETRA BEZRUČE

VEDOUCÍ VÝROBY A UMĚLECKOTECHNICKÉHO PROVOZU: ING. IVAN BÍLEK. VEDOUCÍ JEVIŠTNÍHO PROVOZU: KAREL GADULA.
MISTR DEKORAČNÍCH DÍLEN: JAROSLAV MACHÁČ. MISTR KOSTÝMNÍ VÝROBY: MARIE DOPITOVÁ. JEVIŠTNÍ MISTŘI: PŘEMYSL
KIRSCHNER, JIŘÍ LUPÍNEK. MISTR OSVĚTLENÍ: ZDENĚK OSIF. MISTR VLÁSENKÁRNÝ: JINDRA KUČAJOVÁ. MISTR REKVIZITÁRNÝ:
EVA WIESNEROVÁ. MISTR GARDEROBY: ZLATA NEZHYBOVÁ. ZVUK ŘÍDÍ: PAVEL GIERTL.

VEŠKERÁ PRÁVA K PROVOZOVÁNÍ TOHOTO DÍLA ZASTUPUJE DILIA PRAHA

PROGRAM VYDALO STÁTNÍ DIVADLO V OSTRAVĚ, NOSITEL ŘÁDU PRÁCE. ŘEDITEL DIVADLA: PhDr. DALIBOR MALINA. ŠÉF ČINOHRY PETRA BEZRUČE: KAREL SUSZKA. REDAKCE PROGRAMU: MARTIN HRABÁK. VÝTVARNÍK PROGRAMU: MARTA ROSZKOPFOVÁ. TISK POLYGRAFICKÝ PRŮMYSL, STÁTNÍ PODNIK, PRAHA — MORAVSKÉ TISKAŘSKÉ ZÁVODY, SDRUŽENÝ PODNIK, OLOMOUC, ZÁVOD OSTRAVA, PROVOZ 21, OSTRAVA 1, NOVINÁŘSKÁ 7, R 907215, o 380039689. CENA PROGRAMU 1,50 Kčs.

NEPRODEJNĚ